

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate sprejema upravnilstvo v Katol. Tiskarni Kopitarjeve ulice št. 2.

Rekopis se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izvenredni nedelje in praznike ob pol 6. uri popoldne.

Pe pošti prejemaj:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta » 13 » — »
četrť » 6 » 50 »
mesec » 2 » 20 »

V pravnih listih prejemaj:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta » 10 » — »
četrť » 6 » — »
mesec » 1 » 70 »

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 57.

V Ljubljani, v sredo, 11. marca 1903.

Letnik XXXI.

Državni zbor.

Dunaj, 10. sušca.

Pomenljiv dan.

Dne 16. okt. 1902 je bil na dnevnem redu poslanske zbornice kot prva točka državni proračun. Danes šteje 10. sušca, in — post tot discrimina rerum — zbornica je pričela razpravo. Torej skoraj pet mesecev je trebalo, da so češki poslanci odprli mitnico ter pustili na tir državni voz. Koliko znaša mitnina, tega javnost ne vé; govori se pa, da jim je vlada obljubila drugo češko vseučilišče in sicer na Moravskem. Da pa nemški poslanci ne skočijo iz koč, dobe tudi moravski Nemci novo vseučilišče. Torej kupčija je gotova, treba je le pogodbe v proračunskem odseku.

Dogovorjeno je, da zbornica že v četrti konči prvo branje proračuna. Vseh govornikov je doslej oglašanih 23 »pro« in 27 »contra«. Recimo, da že v četrti državni proračun pride v odsek, je vprašanje, kdaj pride iz odseka zopet v zbornico. Leta 1901 se je prvo branje v zbornici pričelo dne 17. okt. Min. predsednik dr. pl. Körber je pridno poganjal, in vendar sta odsek in zbornica potrebovala šest mesecev za rešitev. Ako hoče vlada sedaj do 1. julija dobiti proračun za tekoče leto, mora uzeti v roke metlje, da pomete stare običaje v odseku. Tri običaji so: dolgotrajne politične razprave, ki so le drugo izdanje zapisnikov iz javnih sej v zbornici. S proračunom kot takim se gospodje navadno bavijo le površno, tem temeljiteje pa s § 19. drž. tem. zakona glede narodne ravnopravnosti, ki je vedno na dnevnem redu, a brez rešitve. Mislijo bodo merali merodajni krogi, da primerno okrajšajo razprave, sicer do kresa ne omlatijo boba.

Danes je prvi govoril dr. Ferjancič, ki je razpravljal narodno vprašanje, osobito pri sodiščih.

Dalje so govorili: Schraffl, dr. Ofner, d' Elvert, Olszewski, dr. Löcker in dr. Tschan. Jutri nadaljevanje.

Licealno poslopje v Ljubljani.

Vlada je danes predložila načrt zakona, ki pooblašča finančnega ministra, da sme

mestni občini ljubljanski prodati takozvano licealno poslopje v Ljubljani. Ker so od minole jeseni že podrti to poslopje, kjer je bil višji gimnazij več desetletij, torej prodaja vlada le dotično zemljišče, kjer hoče mestna občina postaviti tržnico.

Vlada potrebuje novo stavbišče za drugi popolni gimnazij v Ljubljani in knjižnico. Izprva je hotela vlada na starem prostoru graditi novo poslopje. Mestna občina pa je v ta namen ponudila v zameno del Delcotovega zemljišča na Poljanah in pa 20.000 K namečka. Vlada odstopi občini 5097 štirj. metrov, dobi pa v zameno 7513 štirj. met. na Poljanah. Ker vsa vrednost presega 50.000 kron vrednosti, zato potrebuje ustavnega dovoljenja.

Šola v Šoštanju.

Dne 12. junija 1902 so poslanci dr. Ploj in tovariši zahtevali od vlade pojasnila glede razširjenja šole v Šoštanju. V zadnji seji dne 6. sušca je odgovoril gospod naučni minister dr. vitez Hartel: Dne 30. maja 1901 je štajerski deželni šolski svet dobil prošnjo, naj se dvojezična ljudska šola v Šoštanju razširi od pet na šest razredov. Ker pa je tedaj to šolo obiskovalo povprek le 359 učencev, zato je bilo v smislu § 11. deželnega šolskega zakona treba nadaljevati preiskavanja, osobito tudi zaradi šole v Belih vodah, ki je sicer dovoljena, a ne še ustanovljena. Dognati se je moralo, ali morda niso v Šoštanju vsolani tudi otroci iz nove šolske občine, Bele vode.

Nova preiskavanja pa so dognala, da v šoštanjski šolski občini ni 400 otrok, kakor jih zakon najmanj zahteva za šestrazredno ljudsko šolo, ne glede na nameravano (!) nemško (!!) zasebno šolo v Šoštanju!!!

Ker pa je prvi razred res prenapolnjen, bil je deželni odbor štajerski naprošen, naj dovoli vsoprednico k prvemu razredu. To se zgodilo, vsoprednica je bila otvorena minolo jesen in začasno je odpravljen nedostatek.

Sestanek hrvatske regnikolarne deputacije.

Te dni se je zbrala hrvatska regnikolarne deputacija v Zagrebu, da razpravlja o

poročilu ogrske deputacije. Prvi dan se je razpravljalo prav živahno, ker je opozicijski član dr. Vrbanić temeljito ugovarjal ogrskemu poročilu ter zahteval, da se sprejme v pretres tudi njegovi predlogi. Večina je uvaževala to zahtevo. Ob enem je bilo sklenjeno, da tudi hrvatska regnikolarne deputacija sprejme ponudbo Ogrske glede ustmenega razpravljanja, vendar tako, da se od hrvatske strani še enkrat odgovori pisмено na ogrsko poročilo. O sestavi tega hrvatskega poročila se je razpravljalo 5. marca prav dolgo in obsežno, a ko ga poročevalec sestavi, se skladi odbor k novi seji. Sejam je prisostvoval tudi ban in oddelni predstojnik Krajčević, ki sta dajala deputaciji navodila, katerih se mora držati, ker tudi v tem tako važnem vprašanju odločuje ban. Sicer se pa o vseh teh razpravah do zdaj ni nič poročalo, nego mora ostati za hrvatsko občinstvo vse tajno. V tem pogledu je Hrvatska zares edina zemlja, ki vkljub ustavi ne sme o deželnih financijah v javnosti razpravljati. A poznati merodajni krogi ravno tega nočejo, ker bi se po tem izjavil njih namen, Hrvatsko potisniti na vsi črti v kot. Kako Mažari upijejo na hrvatsko vseučiliščno mladež radi tega, ker se je na vzlic vsej opreznosti vseučiliških oblasti in redarstva izjavila na skupščini v veži vseučiliški, a za bila zaprta, za samostalne finance je ter odločno protestirala proti poročilu ogrske regnikolarne deputacije, v kateri se hrvatski narod žali na razne načine. Zdaj groze, da bo financialna nagodba sklenjena, kakor Mažari hočejo, a ne po želji Hrvatov. To je čisto naravna stvar, ker so Hrvati zahtevali razpravljati z Mažari na čisto krivem temelju, mesto da so odločno zahtevali samostalne finance. Zato je pa na Hrvatskem tudi zabranjen vsak pokret za samostalne finance.

Vsprejem v praški mestni hiši.

Javili smo že, da je praški župan dr. Srb povodom dr. Riegrovega pogreba vsprejel v mestni hiši zunanje poslance ter jim razkazal njene zgodovinske znamenitosti. Tem povodom je imel župan kratek nagovor na zbrane goste. Iz njegovega govora navajamo tu samo besede, ki se nanašajo na bivšega zborniškega predsednika dr. Fuchsa. Župan je namreč izrekel te-le besede: »Nadalje pozdravljam tu moža, ki sicer pripada nemškemu narodu, ki pa je napram nam Čehom kazal vedno pravičnost in odkritosrčnost, bivšega predsednika dr. pl. Fuchsa«. Ta na te besede ni odgovarjal z daljšim odgovorom, zagotavljal pa je navzočim slovanskim zastopnikom, da ostane vedno, kar

je bil. — Tu je pač najboljši dokaz, kako nesmiselna je trditev gotovih, posebno slovenskih liberalcev, da »klerikalci« niso Slovanom prijazni. Ravno nasprotno je resnično: Najbolj prepričani katoliki, in naj si bodo tudi Nemci, so najbolj pravični napram vsaki narodnosti.

Dvoboj in vojaštvo.

Znano je, da dvoboj ni nikjer tako v navadi in nima nikjer toliko zagovornikov, kakor ravno v vojaških krogih, ter da to razvado molče odobrujejo celo višji krogi, akoravno je dvoboj po obstoječih zakonih kaznjivo dejanje. Sedaj je pa iz peresa nekoga vojaka, polkovnika Perčevića pl. Odavna v Zagrebu izšel spis, v katerem se dokazuje, da bi ravno častniki oziroma vojniki morali najbolj nasprotovati dvobojni razvadi. V tem spisu se namreč mej drugim nahaja tudi naslednji stavek: »Častnik je prvi, ki mora spoštovati zakon; armado je vendar država osnovala radi tega, da z njeno pomočjo izsili spoštovanje zakonov, t. j. vzdržuje red«. Če pa častniki ter vojna uprava oziroma vlada kot najvišji čuvarji zakonov sami ne bodo istih spoštovali tako, kakor se to zahteva od navadnih ljudi, potem je pač zaman ves trud prvobititeljev proti dvoboju.

Zanimivosti iz makedonskega odbora.

Londonski list »Daily News« prijavlja v zadnji številki mnoge zanimivosti, ki jih je deloma moral izvedeti če ne naravnost od članov makedonskega odbora, pa vsaj od strani osebe, ki je z odborom v najbližji dotiki. Dopisnik najprej trdi, da se v vseh večjih mestih, posebno pa na Dunaju, v Petrogradu, Berlinu, Parizu in Londonu, nabirajo prostovoljci za Makedonijo. Makedonci hočejo voditi guerilla-vojsko in obračajo posebno pozornost na moža, ki so si pridobili izkušnjo v zadnji burski vojski. Najboljše mu vohunu, ki ga je imela Anglija v transvalski vojski, so došle ponudbe od makedonske in od turške strani. Burskemu generalu Dewetu so neki Makedonci ponudili zelo odlično mesto v makedonski vojski, istotako pa tudi mnogim angleškim častnikom. To bi bilo obenem dokaz, da si Anglija res hoče ohraniti »proste roke« in molče podpira makedonski odbor.

Drugo važno odkritje je pa to, da pri konfiskaciji blagajne in arhiva makedonskega odbora bolgarska vlada ni ničesar našla. Vse je poprej izginilo, predno so

LISTEK.

Pismo iz Prage.

Praga, 7. marcija 1903.

Umrl je tedaj zadnji, morda največji čeških duševnih velikanov XIX. stoletja! Dr. Ladislav Rieger — na barona se Čehi nikakor niso mogli navaditi, »oče domovine« se je lepše slišalo! — je 3. dan 3. meseca 3. leta našega stoletja v Gospodu zaspal! Lepo je pripomnil neki češki list: »Zdi se nam, kakor bi se naše 19. stoletje še le danes zvrnilo v grob!«

Dr. Rieger je mnogo storil za svojo domovino.

Ideje, katere je blagi duh Palackijev izumil, uresničeval je dr. Rieger. Dr. Rieger ni bil tedaj samo telesni sinovec (zet) slavnega domoljuba, marveč še bolj bil mu je sin po duhu. Umrl je v domu svojega svaka Palackeja v zgodovinski Palackijevi ulici na novem mestu v Pragi. Pogreb bil je veličasten, resnično kraljevil!

O njem so itak polni časniki, in ne bode Vam ga torej opisoval, le eno opom-

nim. Ko je pred 12 letmi Rieger kot prvi vodja svojega naroda hotel temu pokazati tudi nekake sadove svojih trudov, sklenil je z vlado znane »punktacije«; tedaj se prihruli Mladočehi, vpili nanj »izdajalec domovine, Herostrates, zaprodanec Bismarkov!« in padle so punktacije in padel je Rieger! To so bili zanj bridki trenotki! Do današnjega dne pa Mladočehi niso dosegli nič boljšega, da, Čehi so morebiti na slabšem, kakor so bili tistokrat, in položaj Nemcev postal je ugodnejši Mladočehi, kar jih še je, udeležili so se danes častno pogreba velikega nekdanjega svojega prednika!

Ta pot današnja Mladočehov od muzeja češkega na pokopališče višehradsko bila je za nje prava »pot v Kanosso!« Stori-li so jo pred očmi tistih nebrojnih množic, pred katerimi so nekaj »očeta domovine« tolikokrat imenovali »vlastizradec«. Mladočehi storili so to pot radovoljno, ker so vedeli, da bi jih sicer volja naroda pihnila raz pozorišča!

Tretjekrat za primatorja (starosta) izvoljen bil je te dni v Pragi dr. Vladimir Srb, staročeh.

Njegovi mladočeški nasprotniki z dr.

Podlipným so oddali 9 praznih glasovnic. Tudi resno znamenje časa! Ko so pred 2 mesecema mestni očetje sklenili postaviti veličastni »reprezentacijski dom« v Pragi, zavzemal je dr. Podlipný jako nejasno stališče. Govoril je iz vzrokov štedljivosti nasproti in glasovanju se je odtegnil. Misli-l je na ta način pač pridobiti glasov za bodočo volitev župana, — Podlipný bil je že enkrat župan — a se je vračunal, ker zgubil je vao populariteto!

Od 20. februarija naprej traja naval na »češko« hranilnico, na to mogočno nemško trdnjavo. Ljudje vztrajajo tudi po noči pred poslopjem, po trije zmiraj za kljuko držijo, in vsak je vesel, če dobi svoj denar. Z že do sedaj izplačanimi 30.000.000 kronami je zapečaten osoda tega zavoda. Teh 20.000 malih vlagateljev z dežele se ne vrne več v ta zavod nazaj! »Češka« hranilnica nivoč največji denarni zavod na Češkem! Občutila pa bodo to najbolj velika Čehom so-vražna nemška industrialna podjetja.

Kedaj se parešijo tega zavoda zadolžena češka posestva po deželi?! Češki »grunti«

so strahovito zadolženi in celi okraji so, kjer so posestniki le »podaniki« češke hranilnice, in ta zavod vlada le mala peščica strastnih nemških političnih strankarjev. Udje, tlačani, nimajo nikakega vpliva na volitev odbora. Rezervni zaklad pa je naložen v velikih industrialnih nemških podjetjih in državnih papirjih. Recimo, da bi — kar Bog varuj! — se tu pripetila kaka nesreča, kaj bi se zgodilo? Kmečka zadolžena posestva prisiljena bodo vrniti dolg, pa ne bodo mogla, in bodo prodana. Tedaj bodo bogati židi prišli na pomoč s svojimi ogromnimi zakladi in kakor bi trenil, čez noč, bodo celi okraji češke zemlje postali obširne latifundije, ker židi, ki imajo že sedaj mnogo posestev na Češkem, bodo le tam kupovali, kjer si bodo zamogli arondirati svoja posestva!

To naj bi vlada pomislila in pravočasno za to poskrbela, da se take velike posojilnice v celi državi reformirajo, mali kmečki denarni zavodi na deželi (Raiffeisenovke) pa utrdijo, katere poslednje bodo edina rešitev za čas kake mogoče denarne — katastrofe!

prišli konfiscirati. Odbor je bil bržkone pravdašno poučen o namenih bolgarske vlade in je storil vse potrebno, da denar in tajna pisma ne pridejo v nepoklicane roke.

Makedonija.

Londonaki »Daily News« poroča, da je 50.000 dobro oboroženih Makedoncev pripravljenih, da primejo za orožje.

Kljub dementijem o mobilizaciji turške armade se potrjujejo vesti o mobilizaciji. Te dni je turško vojno ministerstvo odločilo, da se tretji voj v Monastiru pomnoži za 25.000 turških vojakov iz Male Azije. Ob enem je zopet prišel na vodstvo orientalske železnice ukaz, naj ima vse pripravljeno za vožnjo vojaštva iz Carigrada v Solun in Monastir. Tudi za vojaško službo sposobni Arnauti so bili poklicani v službo k svojim vojaškim poveljstvom.

V službu, ali pa kaka vlast hotela se umešavati v balkanske zadeve, ali pa v Bolgarijo, je obljubila Rusija Bolgariji, da prvi dan pride iz Odese v Burgas 30.000, a drugi dan zopet drugih 70.000 ruskih vojakov iz Sebastopolja.

Položaj v Španiji.

V Španiji so se vršile te dni volitve v takozvani generalni svet, ki je po svoji sestavi podoben enakemu zastopstvu v Franciji. Protivladne stranke so pri teh volitvah razvile silno strastno agitacijo in v mnogih krajih Španije je prišlo do resnih prašk in tudi pobojev. Zmagala je pa v kljub temu vladna stranka z veliko večino, kajti po vsej Španiji je izvoljenih 311 vladnih kandidatov, 129 liberalcev, 20 demokratov, 5 Romerovih pristašev, 27 republikancev, 10 Kariistov, 10 regionalistov in 11 neodvisnih kandidatov. Če prištejemo vse navedene frakcije vladni opoziciji, ima vlada še vedno na razpolago absolutno večino 99 glasov. V mestih so seve večinoma zmagovali nasprotniki. V Madridu je bil n. pr. izvoljen le en vladnovec, med tem ko imajo liberalci ter republikanci po 2 in demokrati enega zastopnika.

Iz brzojavk.

Posebni carinski odsek bo pretresal vladni carinski tarif. Štel bo 48 članov, ki pa ne smejo pripadati nagodbenemu odseku, da bo mogoče obema odsekom istoodobno zborovati. — Italijanski kralj odlikoval avstr. poslance. Poslanca Polesinija je kralj Viktor Emanuel odlikoval z redom. Včeraj je bil Polesini sprejet v avdienci v Rimu. — Košut minister? Glavno glasilo Košutove stranke zahteva, naj se ustanovi posebno ministerstvo brez portfelja in poveri Košutovcem. — Trierska afera. Vlada je glascom poročila v nemških listih glede deklariacije šole v Trieru ugodila škotovi zahtevi, da se odstavi protestantska učiteljica od poučevanja zgodovine in iz »berila« izloči Lutherovo pismo proti samostanom. — Razpust španskega parlamenta. Dekret, s katerim bo vlada razpustila španski parlament, bo kralj podpisal 20. t. m. — Dogodki v Maroku. Sedaj je poteklo že dvakrat toliko časa, kolikor ga je bilo določenega za izročitev pretendenta sultanu oziroma vojnemu ministru, in vendar ga še nimajo v rokah. — Napovedanih prememb v bavarskem regentstvu ne bo. Princ vladar izjavlja, da hoče vztrajati do konca. — Mejni razpore mej Anglijo in Portugalsko glede južno-afriških posestev bo razsolil italijanski kralj, kateremu so te dni predložili dotične spise. — Rusija in turški sultan. Ruski notranji minister prepoveduje s posebnim odlokom ruskemu časopisu napade na turško vlado in sultana.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 11. marca.

Knezoškof dr. Jeglič ljubljanskemu obč. svetu. V včerajšnji seji ljubljanskega obč. sveta je dr. Triller prebral odgovor gosp. knezoškofa na županovo pismo, s katerim je župan naznanil knezoškofu znane sklepe iz zadnje občinske seje. Knezoškofovo pismo se glasi: Blagorodnemu g. Ivanu Hribarju, županu v Ljubljani. Dopis magistrata dež. stolnega mesta Ljubljane z dne 20. febr. 1903 št. 6689, katerega sem ravnokar prejel, z vso uljudnostjo in odločnostjo vračam in sicer iz razloga, ker je neresnična trditev, da je »Slovenec« moje glasilo, in bi bil jaz zanj odgovoren, in je torej postopek obč. sveta proti meni brez vsacega temelja. Žraven pa sporočam obč. svetu stolnega mesta svoje globoko obžalovanje, da je dotični predlog sploh dopustil in zraven še molče pritrdil presurovi žalitvi sv. cerkve in vsega duhovskega stanu, ter javno stopil v vrsto onih ljudi, katerim je naloga grditi duhovski stan in po tem potu tudi ženstvo odbijati od cerkve. Dodam samo še to, da je moje gla-

silo »Slovenski list«, a še v tem sem odgovoren samo za one spise, pod katerimi stoji moje ime. »Slovenec« in sorodne liste priporodam, ker je njihova glavna smer taka, da jo kot škof lahko odobravam, liberalne pa prepovedujem, ker je njihov glavni pravos ta, da ga kot škof popolnoma obojam, ter sem dolžan vse vernike ljubljanske škofije svariiti pred nevarnimi zmotami dotičnih listov. Naj Bog podeli nebeški svoj blagoslov Ljubljani in vsem njenim prebivalcem! V Ljubljani 25. febr. 1903. † Anton Bonaventura, knezoškof.

Kanonizacija vmeščen je bil danes na župnijo Studeno dosedanji tamonjaži župni upravitelj častiti gospod Dominik Janež.

Prezentiran je za župnijo Koč. Rekoč. g. Jurij Jaklič, župnik v Gotenici.

»Narod« odgovarja na naš uvodni članek glede nemških zvez. Stvar si je prav priprosto rešil: 1. »Politik« je pri Čehih to, kar pri Slovencih »Slovenec«, tedaj njena sodba ni merodajna. 2. Dr. Eggerjeva izvajanja govore proti obdolžitvam »Slovenca«, da je slovensko-liberalna stranka pod komando barona Schwegla, in 3. Tisto pismo, ki je baron Schwegel pisal glede volitve dr. Ferjančiča, slovensko-liberalno stranko nič ne briga. Na »Narodovo« opravičevanje slov. nemške zveze že pride odgovor; za danes konstatujemo to, da je povedal jedno maksimo liberalne stranke, v kateri je zapopaden pravi politični macchiazvelizem, namreč, da je več vredno imeti eno uro moč v rokah, kakor pa deset let deklamiranja. Odgovor pride.

Kako se postopa s slovenskimi akademiki v Gradcu. Dodatno k brzojavi v 55. številki »Slovenca« z dne 9. t. m. se nam poroča, da so trije slovenski vseučiliščniki mirno sedeli v dotični kavarni ter govorili med seboj seveda slovenski. Na zahtevanje nemških nestrpnih poslali je kavarar po stražnika, ki je v imenu postave (!) zahteval, da se odstranijo iz kavarne. Družega jim seveda ni kazalo nego umakniti se sili. Prišli so se seveda na pristojnem mestu proti takemu postopanju. — Upamo, da dogodki zadnjih dni ne bodo ostali brez posledic, ampak da se bodo izvajale neizogibne posledice.

Nevarno obolel je gimnazijski ravnatelj g. Andrej Senekovič. Včerajšnje seje občinskega sveta se ni mogel udeležiti.

Umrli je pri Sv. Ivanu pri Trstu tamonjaži kapelan č. g. Ivan Zupančič, rojen 15. julija 1867 l. na Jami na Kranjskem. Bil je zvest sin svojega naroda. Naj v miru počiva!

Iz Preske. Tudi pri nas nismo zacstali v proslavi papeževega jubileja. V soboto zvečer so bile slovesne litanije. Po litanijah smo razsvetlili vas Presko; vse hiše so bile razsvetljene. Tudi je gorelo v župniji 9 kresov. V nedeljo se je vse udeležilo slovesne službe božje. Zaključili smo slavnost popoldan s tem, da smo molili eno uro pred sv. Rešnjim Telesom z iskreno željo: Slava Leonu Velikemu! Bog ga ohrani!

Papeževa slavnost slovenskega katoliškega akademikega društva Zarja v Gradcu se je vršila v nedeljo, dne 8. t. m. Zjutraj ob 10. uri je daroval v ta namen vot. cand. phil. Anton Jaro sv. mašo v cerkvi sv. Pavla, katere so se udeležili Zarjani, več članov slov. kršč. delavskega društva »Domovina« in tudi nekaj drugih graških Slovencev. Zvečer ob 8. uri se je pa vršil slavnostni zbor v dvorani hotela »zur Stadt Trieste«. Dvorana je bila slavnosti primerno okrašena, pod baldahinom v papeževih barvah je bila postavljena soha sv. Očeta. Predsednik »Zarje« phil. Franc Kolenec otvori zborovanje in pozdravi z iskrenimi besedami člane slov. kršč. delavskega društva »Domovina«, ki so se skoro polnostevilno odzvali vabilu, ravno tako tudi hrv. delavsko pevsko društvo »Slavulj« ter druge slovenske in slovanske goste, ki so se zbrali v tolikem številu, da je bila dvorana skoraj premajhna. V vznesenih besedah pojasni pomen tega večera ne le za vesoljni krščanski svet, marveč tudi še posebno za nas Slovence. Nato prosi starešino »Zarje« č. g. kurata M. Ljubšo, da začne slavnostni govor. Slavnostni govornik v krasnem govoru opiše najprej življenje današnjega slavljence in za tem opira se na njegove enciklike načrta obsežno in plodno njegovo delovanje v cerkvi in v javnem življenju. Omeni zasluge sv. Očeta za Slovence, posebno za nas Slovence in nje-

govo očetovsko skrb za akademike. — Govor je bil sprejet z burnim odobravanjem. Nato je zapel pevski zbor »Domovine« papežovo himno. Po malem odmoru prišel je svoje predavanje tov. phil. A. Jaro ter nas v duhu popeljal za nekaj časa v večni Rim. Pokazal nam je s pomočjo projekcijskega aparata krasne in velezanimive slike mesta Rima, raznih zgodovinsko zanimivih posvetnih in cerkvenih stavb ter prostorov, v katerih prebiva častitljivi vladar sv. Cerkev. Slike je pojasnjeval s primernimi besedami. Ko se je prikazala kot zadnja slika podoba sv. Očeta, pozdravili so jo navzoči z navdušenimi živjo-klici. Nato se je predsednik še enkrat zahvalil vsem, ki so pripomogli, da se je slavnost tako sijajno izvršila, ter zaključil oficioelni del. Prosta zabava, ki se je med petjem in govori prav živahno razvila, pokazala je jasno, da se more zabavati skupaj inteligenca in priprosti delavci, ako jih družijo eno načelo: »Za Boga in za narod!«

Delavca povozil vlak. Pri železniškem prelazu v bližini, kjer se stikati skupaj Kamniška in Gorenjska železnica, je bil včeraj popoldne povozen delavec Ivan Peterlin, star 48 let, iz Domžal, oženjen in oče 6. otrok. Delal je na progi, ko sta privozila dva rezervna stroja, jednemu se je umaknil s tira, drugemu pa ne, ker ga ni videl in ne slišal priti. Stroj ga je zgrabil in vrgel na šino, da si je prebil glavo in zlomil nogo. Bil je takoj mrtev.

Novo sokolsko društvo namerava ustanoviti s sedežem v Ljutomeru. Društvo se bode imenovalo »Murski Sokol«.

Tatvina šampanjca. V Mariboru je ulomil sin hišnika v »Narodnem Domu« v klet ter s svojimi tovariši izpil 40 steklenic šampanjca. Dolgopristi ljubitelji šampanjca sde že pri sodišču.

Stavke v Pulju. V Pulju je pričelo stavkati 50 zidarjev, ki delajo pri novem vojaškem skladišču. Stavka tudi 150 krojaških pomočnikov in šivilj. Vzrok mezdni prepri.

Velik sneg. Od Št. Jurja pod Kumom: V nedeljo večer in v ponedeljek napravili so se zameti, kakoršnih že več let ni bilo. Dobro da ni predpustni čas, sicer reveži ženini! Sicer pa so bili zadnji čas pregorki dnevi, je torej prav, da se spomlad zakasni, samo da se ne bi preveč. — Tudi od drugih strani se nam poroča o velikanskem snegu.

Iz Zagorja ob Savi. Tukajšnji diletantni prirede v nedeljo 15. t. m. v dvorani L. Habada v Zagorju F. Finžgarjevega »Divjega lovca«. Osojbe nastopi v narodni noši. Pri petju in med odmorom svira zagorski orkester. Začetek ob 7. zvečer.

V romarski in farni cerkvi Matere Božje v Pušavi nad Mariborom se bode v proslavo papeževega jubileja od 12.—15. marca t. l. obhajala tridnevna pod vodstvom č. gg. misijonarjev iz Maribora.

Pogrešajo Janeza Bonča, posestnika in mizarja v St. Vidu nad Ljubljano štev. 14, ki je pred štirimi tedni odšel od doma in se ni več vrnil. Zapustil je ženo in pet otrok. Mogoče je, da se mu je pripetila kaka neureča.

Padeč s prvega nadstropja. V Dovju je dne 9. t. m. padel 1 leto in 4 mesece stari deček Avgust Salberger, sin sodarskega pomočnika, s prvega nadstropja na dvorišče in si je pri padcu zlomil desno nogo.

25letnico kapelnštva praznuje v Opatiji dne 16. t. mes. bivši tuk. vojaški kapelnik g. B. Frišek.

Vilirski Bistriči je umrl vpokojeni davkar g. Štefan Bobik.

Schönerer v Beljaku. Graški listi poročajo, da bo imel Schönerer 15. t. mes. skupno z Eisenkolbom in Steinom shod v Beljaku.

Šolar ubil šolarja. V St. Jakobu ob Savi je nek šolar iz šole grede toliko časa bil svojega součenca s kamnom po glavi, da ga je ubil.

Poziv.

Iz Dalmacije se razlega strašen klic po kruhu. V mnogih krajih, zlasti v okrajih Spljet, Sinj, Benkovac, Imosti, Brač in Kotor, v vaseh raztrganega skalnatega gorovja ne dostaja zaradi slabe letine zadnjega leta in zaradi pomanjkanja dela živila, da se uteši glad. Že preti legar vsled glada s svojimi strašnimi posledicami!

Obračamo se torej na tolikrat izkazano dobrodelnost naših sodržavljancev za prispevke, da se olajša najhujša beda prebivalstva v najjužnejšem delu države in se nabavijo živila v obrambo, da ne nastane legar vsled glada.

Še nikdar niso prebivalci Dalmacije prosili javne dobrodelnosti. To se zgodi prvič. Prebivalci državnega glavnega in prestolnega mesta dunajskega in avstrijskega narodi so vselej pokazali gorko čuteče srce za svoje trpeče bližnjake.

Podpisani začasni odbor prosi vse svoje blage sodržavljane, da z dejansko podporo

bednemu delu dalmatinskega prebivalstva izrazijo človeško sočutje z bedo naših dalmatinskih sodržavljancev ter z naglo pomočjo kroté nevarnost, ki preti tam vsled glada.

Milodare bodo sprejemali: podpisani odbor, Dunaj I. Freyung st. 3. in uredništva dnevnikov, ki jih bodo tudi potrjevala.

Na Dunaju, 1. dne marca 1903.

Začasni odbor za olajšavo bede v kraljevini Dalmaciji.

Grof Jan Harrach,

član gosposke zbornice in c. in kr. tajni svetnik, predsednik.

Ljubljanske novice.

Ljubljanski občinski svet.

Čestitka sv. očetu.

In vendar je ljubljanski občinski svet čestital sv. očetu! Seveda je čestitko ljubljanski župan prikojil po svoje, tako, da bo ta čestitka živ dokaz, da na svetu ni takega župana, kakor je Ivan Hribar. Prav bi bilo, da si tudi to čestitko vdolbe v kako spominsko ploščo, da bodo tudi znanamci imeli priliko zgledavati se nad taktom Ivana Hribarja. Kako lepo bi bilo čitati: »Ta brzajava čestitka je bila poslana v Rim, ko je bil Ivan Hribar župan, ko je »Narod« izjavil, da se narodnonapredna stranka ne boudelažila papeževega jubileja, in eno leto po tem, ko je volivni oklic narodnonapredne stranke klical boji na nož rimstvu ter je dr. Triller klical v »Narodnem domu«: »Emancipirajmo se od Rima!«

V duhu smo gledali to ploščo v mestni dvorani, ko smo videli, kako so ob prvih županovih besedah o Leonu XIII. vestali vsi občinski svetniki in kako sta kot krotke ovčice stala dr. Tavčar in dr. Triller. Kdo bi nam zameril, da smo bili tega prizora prav veseli in da niti mislili nismo na konfuznost narodnonapredne stranke.

In Hribar je govoril, dolgo seveda. Župan je dejal, da je milost bežja dala doživeti Leonu XIII. Petrova leta in da se ni spolnilo nad njim prorokovanje, da ne bo doživel Petrovih let. Dejal je, da se spominja jubileja Leona XIII. ne le katoliški svet, ampak vsi omikani narodi. Po vsej pravici je sedajni papež najsimpatičnejša prikazen današnjega veka in najmodrejši poglavar, kar jih je imela katoliška cerkev od Petrovih časov. S čem si je pridobil Leon XIII. tako neomejeno spoštovanje? Znal se je spoprijazniti z razmerami, kar bi kakemu drugemu ne bilo dano, ublažiti je znal ta razmerja. Spoznal je sveti oče važnost slovanstva in je v svojih enciklikah dal za to dokaz. (To je gospodu Malovrhu, ki je dejal, da svoje prijaznosti do Slovanov sveti oče, ni nikdar dokazal, v pouk.) Ob sadove teh enciklik je spravila, pravi gospod župan, Slovane diplomacija. Nekega trpkoga čustva pa si ne morem, dejal je gospod župan, pri tem zakriti. Za časa reformacije ni divjala po slovenskih deželah duhovščina tako, kakor sedaj, še nikdar tako strastno in strankarsko. Nemškimi liberalcem na ljubo je škof Khan uničil slovensko politično organizacijo na Koroskem, popolnoma proti namenom svetega očeta, ki hoče združiti Slovence, mečejo v Trstu Slovence iz cerkva in jih silijo, iskati si druge vere. Na Kranjskem in Štajerskem pa duhovniško hrepenenje po svetnem gospodstvu in osvetoželjnost praznuje praznuje prave orgije. Ako bi sveti oče bil o tem poučen, ne bi tega dopuščal. (Hribar naj bi namestu Leona XIII. vodil cerkev.) Zato sem se dotaknil, pravi župan, ko sem svetemu očetu brzojavno čestital, tudi teh razmer. Ne pričakujem sicer, da bi sv. oče zvedel za te besede, vendar pa upam, da ste zadovoljni, da se je našel kdo, ki se je spomnil teh žalostnih razmer. (Krajša pot bi bila za župana do »Narodovega« uredništva. »Narodovih« orgij brezverstva je nasledek naš odpor. Slaba bi bila katoliška duhovščina, ako bi »Narodovo« divjanje mirno prenašala. Op. por.)

Nato je župan prebral brzojavko, v kateri izraža svetemu očetu imenom ljubljanskega občinskega sveta in prebivalstva Ljubljane čestitko in v kateri pravi, »da slovenski narod pričakuje od modrosti, pravice in dobrbete svetega očeta rešitve iz razmer, ki so se po krivdika-toliške duhovščine tako poostrole, da preti neprecenljiva škoda sveti veri in katoliški cerkvi«. (Dobro-klici mej občinskimi svetniki.)

Na to se je župan spominjal smrti Riegrove ter omenil, da je izrazil brzojavno sožalje praškemu županu, smrti šolskega nadzornika g. Andreja Žumra in dež. sodn. nadz. g. Andreja Vojske, ki je daroval za mestne uboge 200 K.

Občinski svet na političnem konju.

Občinski svetnik g. dr. Triller je poročal, da je knezoškof vrnil od župana mu z

jako neuljudnim pismom doposlani sklep, s katerim dela škofa odgovornega za »Slovenca«. Knezoškof je odločno vrnil dopis z opombo, da s njegovo glasilo samo »Slovenski List« in še za tega je odgovoren le za tiste članke, pod katerimi je njegov podpis. Ob tej priliki je protestiral tudi proti žalitvam duhovskega stanu in cerkve, ki so se šele o tej priliki. »Slovenca« priporoča, ker je njegova glavna smer verska, liberalne liste pa obsoja, ker je njihova glavna smer obrnjena proti veri in imajo namen grditi duhovščino in odbijati ljudstvo od cerkve.

Dr. Triller je omenil tudi, da je čutil potrebo utakniti se v to zadevo tudi — novomeški prošt dr. Sebastijan Elbert, ter je izrečno dejal, da »iz dr. Elbertovega pisma veje vse drugačen duh«. (Heinov! Op. poročevalca.) V pismu dr. Elbert prosi župana, naj skliče izredno sejo, v kateri se naj sklene, naj se občinski zastop z uradniki udeleži jubileja sv. očeta. »Sv. oče«, pravi dr. Elbert (!), »ljubi — Slovane in jim daje nazaj stare privilegije ter jih jim bo še dal. Vem«, pravi dr. Elbert, »da je bil Vaš sklep obrnjen drugam in ne proti sv. očetu in cerkvi, zato ga pa tudi lahko preključite. »Grazer Volksblatt« je dejal, da »Slovenčev« opazke niso bile umestne, in tako jih misli mnogo.

G. prošt piše dalje, da ako bi imel čas, bi osebno prišel do župana in da pričakuje ugodnega vspeha.

Tega »ugodnega vspeha« g. prošt ni dosegel, ker g. župan mu je odgovoril, da bi bila stvar »Slovenčeva« preključiti in da mnenje »Grazer Volksblatta« pri nas ni merodajno. (Kakor smo opazovali na obrazih, se je mestnim očetom samim močno čudno zdelo, kdo je dr. Elberta poklical, da se tako po nepotrebnem vtakne v to stvar. Nam se to tudi čudno zdi in našim bralcem tudi, saj iz izkušnje vedo, da naše opazke niso bile niti senca tega, kar je »Narod« že vse nabrizgal zoper naše somišljenike.)

Na predlog dr. Trillerjev je občinski svet prešel preko škofovega pisma na dnevi red in odobril postopanje županovo.

Tako je končana ta »afeta«. Obč. svet bi bolje storil, da se briga za mestno gospodarstvo, nego da se spušča v stvari, o katerih mu sodba ne pristaja.

Občinske volitve

se bodo vršile dne 20., 22. in 24. aprila od 8 do 12. ure dopoldne.

Na predlog dr. Trillerjev se je sklenilo, da se nič več ne raztegne volitev do 1. ure. češ, da lani ni bilo od 12.—1. ure veliko volivcev na volišču. Menda pa je do tega sklepa privedla občinski svet le »lju bezen do delavcev«. Umestno bi bil protest! Iz III. razreda letos izstopita gg. Ivan Skrbnjanc in Jer. Žitnik, treba pa bo voliti tudi enega obč. svetnika namestu umrlega g. Trdina. Iz II. razr. izstopijo Plantan in Senekovič, iz I. razreda pa Ivan Sevnik, Stare, Velkavrh in Lužek.

Raznoterosti.

V seji sta storila tudi slovesno obljubo meščanstva nova meščana Janez Jurjevec in Anton Vrhovec, dalje je obč. svet podaril društvu pomožnih uradnikov 100 kron, izbrisal dolg dirkališke zadruge v znesku 1000 kron, ker bi sicer zadruha prišla v konkurz, a odklonil je prošnjo za znižanje najemnine, dalje je izbrisal tudi kot neiztirljivo posojilo bivši meščanski godbi v znesku 5200 kron, ter je glede od vojaške oblasti ponujene prodaje prostora, na katerem stoji sedanje vojaško preskrbovališče, določil, da ne odstopi od ponujene svote 280.000 kron. Dalje je sklenil napraviti tlak od trnoveke cerkve do župnišča za 863 kron in da ostane pri strnjenu Bleiweisove ceste z Dunajsko cesto sedanja smer in da se Gorupovega sveta ne kupi. Ustreže se prošnji vlade, da se bo pri podeljenju novih služb kolikor mogoče oziralo na podčastnike. Plakaterju g. Kališu se je naročilo, da mora v 14 dneh podreti svoje reklamne kioske in da mora tudi stojala za nalepljenje gledaliških listov popraviti, sicer bo moral tudi ta stojala podreti. Sejo so na to prekinili. Nadaljuje se danes ob 5. uri popoldne.

Umrli je v Ljubljani soproga c. kr. pismonoše v pok. gospa Ana Zottich v 74. letu svoje dobe.

Najdena ura. Na Dunajski cesti pred Tschinkelnovo tovarno je našel pred nekoliko dnevi hlapec Blaž Kregar srebrno žensko uro.

Agenti s srečkami. Po Ljubljani prodaja neki agent razne srečke. Občinstvo se svari pred nakupom.

Zaprli so nekega Josipa Kramarja z Glinca, ker je sumljiv, da je pokradel pri trgovcu M. Šupanu na Dunajski cesti štev. 6 več kilogramov časnškega papirja in lima. Zasačili so ga, ko je prodajal papir.

Na današnjem vojaškem naboru je bilo 42 fantov potrjenih v vojske.

Vol ušel je danes dopoldne nekemu kmetu na Valvazorjevem trgu. Dirjal je po Rimski cesti, kjer so ga delavci ujeli.

Tatvina. Dekli Mariji Pivi na Jurdičevem trgu št. 2 je bila ukradena iz kovčega denarnica s 6 kronami. Tat se je vthotapil v sobo, kjer spi, in vlomil v kovčeg, v katerem je našel denar.

Pobegla dijaka. Predvčerajšnjim sta pobegla dva dijaka, ker sta dobila v šoli dvojke. Včeraj zvečer sta se vrnila.

Restavracijo na južnem kolodvoru je prevzel g. Schrey, doslej restavrtar pri Lloyd. Gospod Pečnik iz Šoštanja je odstopil.

Za kruhom. Danes ponoči se je odpeljalo v Ameriko 205 oseb. Izseljenci so bili večinoma Hrvati.

Sladkosneden tat. Hildi Ehrlich, ženi strojevodje na državni železnici, je ukradel neznan tat iz zaklenjene drvarnice v Predilnih ulicah št. 3. dve kokoši. Tat je s silo ulomil v drvarnico.

Svojega moža je dala zapreti mesarica U. S. na Poljanski cesti, ker je včeraj zvečer grozil, da bo vse ustrelil. Prinesel je bil domov puško. Ko jo je vzel v roke, da bi jo nabasal, sta njegovi hčerki zbežali iz hiše in šli klicat mater, katera je poslala po policajo, da je šel v hišo in možu odvzel puško, njega pa aretirala. Zena pravi, da si ni svesta življenja pred možem. Policija je moža izročila sodniji.

Nezgoda na električni železnici. Na Laškoški cesti bi bil včeraj popoldne električni voz skoraj zadel v tovorni voz, na katerem je peljal hlapec Matevž Stanonik zaboje na Šarabonovo dvorišče. Hlapec ni pazil na električni voz, ki je ravno prihajal, in je malo korakov pred njim zavil s tovrnim vozom čez progo. Ko bi ne bil voznik Karol Zdvšek takoj vstavil električnega voza, bi se bila pripetila nesreča.

Izvoščkove nezgode. Izvošček Franc Japelj ml. se ga je bil včeraj hudo nalezal. V svoji navdušenosti podil je konja po cesti, da je voz letel temertje. Pri trnovski cerkvi je zadel z vozom ob vogel cerkve, da se je voz nagnil in je on padel v čisto blato in nezavesten obležal. Pri vozu se je zlomila ojnica. Ljudje, ki so to videli, so prihiteli izvoščku na pomoč. Poskušali so ga vzdigniti, ali noge ga niso nesle in padel je nazaj v blato. Konečno so ga ljudje polili z mrzlo vodo. To je res pomagalo. Prišel je toliko k sebi, da so ga mogli ljudje spraviti domov.

Izgubljeno. Berač Franc Drašler iz Sent. Vida pri Ljubljani je izgubil z Zvezdi v papirju zavita bankovca po 10 kron. — Neznano kje v mestu je izgubila neka gospa zlat prstan z brilantom.

»Krojaška surovinska zadruga« vabi k ustanovnemu občnemu zboru, ki se vrši v četrtek dne 12. marca t. l. točno ob pol 8. uri zvečer pri Točeno ob Prešernove ulice. Dnevni red: 1. Razgovor o bistvu zadrug v splošnem, posebno pa se o nameravani ustanovitvi »Krojaške surovinske zadruge«. 2. Principijelni sklep, da se ustanovi »Krojaška surovinska zadruga«. 3. Določitev združne firme. 4. Posvetovanje, oziroma sklepanje o sprejetju predloženega načrta, kot združno pogodbo. 5. Sprejemanje pismenih izjav o pristopu članov k zadrugi. 6. Volitev nadzornega sveta (v smislu sprejetih pravil). 7. Volitev načelnštva (v smislu sprejetih pravil). 8. Eventualni nasveti in vprašanja. — Pripravljalni odbor.

Književnost in umetnost.

* Slovensko gledališče. Azraël.

Včerajšnja premijera velike Franchettijeve opere »Azraël« je vspela v vsakem oziru častno za slovenski oder. Franchettijeva godba sicer ni bogvekakoli posebna in moderna, vendar pa mnogokrat ljubko melodijska in burno kipeča. Predstava se je vršila na korist mnogo zaslužnega opernega režiserja g. Edvarda Aschenbrennerja, ki je spravil tudi včerajšnjo vprizoritev do tiste višine, ki ji gre. Naše občinstvo pa je pokazalo z mnogoštevilnim obiskom sinočne predstave, da ve ceniti zasluge in trud tega vrlega pevca in skrbnega režiserja. Gospod Aschenbrenner je pel sinoči v vlogah Luciferja in Brabantskega kralja. Kot vedno je združil močni svoj glas z eleganco igre. Enak v tem oziru mu je v naši operi samo g. Vlček, ki je pel dolgo partijo Azraëla globoko čustveno in premišljeno. Vsekozi na višini je bila gđ. Prochazkova v ulogi Neife in popolna ciganka Loretta v igri in petju naša vrla primadona gospa Hanuš-Svobodova. Gđ. Glivarec nam je s svojim petjem in igro ustvarila imenitno Lidoro. Zbor pa je vzel svojo nalogo nekoliko prelahko. Opera je bila skrbno študirana in vestno uprizorjena. Orkester pod vodstvom g. Hil. Beniška je rešil svojo nalogo častno in stem mnogo pripomogel k popolnemu vspehu te velike opere.

Jutri v četrtek opera »Azraël«. V soboto veseloigra »Miška«.

»Dom in Svet«. Tretji zvezek ima sledečo vsebino: Bogdan Vened. Naš stari

greh. Polabska povest. (Dalje.) — J. Andrejev. Duša je tožila... — Silvín Sardenko. Gorskí viri in verzi. (Dalje.) — Keaver Meško. Človek, ki stoji ob grobovih in plaku. — Roman Romanov. Padaj, beli sneg! — Fr. Stunel. Franko Vitazoslav Sasinek. K petdesetletnici njegovega pisateljevanja. — Euricius Sveti Kum. 3. — F. S. F. nžgar. Moja duša vasuje... (Dalje.) — Peter Žmitek. Rusko slikarstvo. Zgodovinske črtice iz XVIII. in XIX. stoletja. (Dalje.) — Cvetko Slavin. Skrivnost. — Roman Romanov. Na valovih mladosti. (Konec.) — Ivo Danič. Pesem zapuščenega. — Zvoran. K rojstni koči. — K. Sojanov. Izza kulis življenja. Črtice. (Dalje.) — Dr. Fr. Kos. Rokopis Simona Jenka. (Dalje.) — Književnost. — To in ono. — Slike. Pri naboru. M. Gaspari. — Sodoma in Gmora. H. Siemiradzki. — Frančišek Ka. Meško. — Fr. Ka. Meška rojstni dom. — Franko Vitazoslav Sasinek. — »Plaščanica«. — Žalostna Mati božja. V. Vasnečov. — Pogreb v Rusiji. Fritz van der Venne. — »Dobri pastir«. Jubilejni dar cesarja Franca Jožefa papežu Leonu XIII. — Fran Naval-Pogačnik. slovenski operni pevec. — Fr. Marešič. — Vasilij Andrejevič Zukovski.

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča.

Ne pričaj po krivem. Sredi septembra l. l. so pili v Domžalah v Jermanovi gostilni trije domači fantje. Navzoča sta pa bila tudi dva Moravčana, brata Janez in Tone Mlakar. V nastalem prepiru vrže Domžalec in posestnika sin Miha Grašek Tonetu Mlakarju kozarec v glavo ter ga zadene nad levim očesom, in še parkrat mahne z odprtim nožem proti njemu, a ga ni zadel. Ko je na to kamniško sodišče v tej zadevi klicalo fanta Janeza Subeljina iz Redice za pričo, je ta na prigovarjanje obtoženca in fanta Tita Koprivnika iz Domžal krivo izpovedal, da ni on v Jermanovi gostilni nikogar poznal in da še videl ni, da bi se bili fantje tepli; zato je pa sodišče tudi vse tri obsodilo in sicer Graška in Koprivnika na 6 mesecev, Subeljina pa na 6 tednov ječe. — Dvojčka se zadržila. Bajtarja žena Marija Sarc iz Homca je proti večeru zaradi hudega mraza lončeno peč malo bolj zakurila in okoli nje razobesila perilo. Svoja dva otroka dvojčka je pa položila spat. Bilo je okoli 7 ure zvečer, ko je Marija Sarc soho zaklenila, vzela lonc in šla po mleko. Tam se je zamudila s čakanjem okoli tri četrt ure in na to se je vrnila z mlekom domov. Ko pa odpre hišna vrata, zapazi s strahom, da je bila soba polna dima, kajti vnelo se je perilo, pa tudi blazina otroške postelje ob peči je že tlela; umevno je toraj, da sta se morala oba otroka zadušiti. Sodišče je mater vsoled te malomarnosti obsodilo na 8 dni strogega zapora. — Hrana mu ni bila všeč. Jakob Pipan je služil v Jesenicah pri posestniku Janezu Legatu. Ta je zvedel, da Pipanu ni všeč hrana, in to ga je tako razjezilo, da je prišel na sv. Stefana dan zvečer v hlev, zgrabil Pipana za lase, ga tolkel s pestjo po glavi na to ga pa še sunil z obuto nogo v desno gorenjo stran života s tako silo, da mu je zlomil rebro. Obdolženec pravi, da mu je zlomil rebro. Obdolženec pravi, da ni Pipanu nič žalega storil, in ker se mu krivda ni mogla dokazati, ga je sodišče oprostilo.

Radl detomora je bila pred mari-borskimi porotniki obsojena posestnikova hči Franciška Krainc na eno leto težke ječe.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani

54.000 kron češki šolski matici je zapustil v Karlinu umrli češki muzik J. Jandowski. — Vse železnice na Kubi hoče prevzeti v svojo upravo ameriški milijonar Morgan za 30 milijonov funtov šterlingov. — Strašna nesreča na železnici. V bližini Orleansa pri New Jorku je prišel goreti vlak, v katerem so bili samo vozovi petroleja. Na stotine ljudi je gledalo ob progi velikiški prizor. Nakrat se je zgodila eksplozija in plameni so objeli poleg stoječe. 22 oseb je zgorelo, mnogo oseb je nevarno opečenih. — Papirnica zgorela je v Brumme v bližini Litomerice. Škode je 30.000 K. — Stavka premogarjev se pripravlja na Angleškem radi mezdni zadevi. — Velika stavka v ameriški železnici. Strukturi se tudi pripravlja in bo to ena največjih stavk, kar jih je bilo doslej v Ameriki. — Nepošteni župan. Iz Reke se poroča, da so v Grobniku aretirali župana, ker ga dolžé, da je poneveril občinski denar. — Soproga defraudanta Orta, bivša češka igralka, je v Pragi nenadoma umrla. — Markov stolp. Dela za zopetno zgradbo Markovega stolpa v Benetkah bodo trajala dve leti. Slavnosti začetka stavbinih del se bo udeležil tudi laški kralj. — Vozuv bluje in meče iz sebe žareč pepel in lavo. — Riegrovo ulico dobi Pariz. Tako je sklenil pariški občinski svet. — Svetožar Hurban,

slovaški rodoljub, bo v kratkem zopet sedel na zatožni klopi. Dolžé ga, da je Slovaške hujskal proti mažaronstvu.

Kako se lahko doseže starost sto let. Da bi se rešilo to vprašanje, vprašal je neki »New York« časnik pri 20 nad 100 let starih oseb. Dobil je med drugimi sledeče odgovore: »Kdor hoče postati sto let stare, je izjavila najstarejša Marija Mac Donald, 131 let stara zamorka, »mora mlad stopiti v zakon, vsak dan pri jutranji zarji vetati in ne veliko piti.« 125 let stara Noe Katy je rekla, da se sploh ne sme omožiti, mora pa vsak dan zgodaj spat iti in nič jesti ter se nikdar ne vznemirjati. Franc Binnion iz države Illinois je mnenja, da je vsled tega uškal tako visoko starost, ker je bil vedno zagrižen sovražnik tobaka in vpijanljivih pijač. Mac Grath, ki je star 103 leta je ravno naspretnega mnenja. On namreč misli, da se mora vedno delati, nikdar več ležati kakor 7 ur in da se ne sme nikakor napovedati boj tobaku in pijači. Kateri recept je najboljši, ker so vsi nasprotni, to naj vsak sam razsodi.

Tajinstvena torba. Neki potnik je na postaji v Rutki na Ogrskem izročil svojo potno torbo dvema dečkoma, naročivši jima, naj jo neseta v čakalnico tretjega razreda. Ko pa potnika le dolgo ni hotelo biti od nikoder, sta jo dečka s torbo pobrisala iz čakalnice. Nadejaje se, da je v torbi precej vrednosti, sta jo siloma odprla in našla v njej — mrtvo dete. Potnik je brez sledu izginil.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 11. marca. Danes nadaljuje zbornica prvo branje proračuna. Dr. Kramar je govoril o novi mladočeški taktiki. Domneva se, da tudi Koerber poseže v debato. Jutri bo debata zaključena in proračun odkazan odseku.

Dunaj, 11. marca. V naučnem odseku drž. zbora je bil danes sprejet predlog, naj v deželnih šolskih svetih bo tudi po en zastopnik srednješolskega učiteljstva in po en zastopnik ljudskošolskega učiteljstva.

Dunaj, 11. marca. Čuje se, da bo med razpravo o nagodbi Koerberjev kabinet rekonstruiran in da pridejo vanj nekateri nemški in češki politiki.

Dunaj, 11. marca. Državna zbornica bode pred veliko nočjo zborovala do 3. aprila, po veliki noči pa bo pričela 21. aprila zasedanje, ki bo trajalo do konca meseca junija. Rešiti ima do tedaj nagodbo, carinsko predlogo, dalje predlogo o carinsko-trgovski pogodbi in bančne predloge.

Dunaj, 11. marca. (C. B.) Zbornica nadaljuje prvo branje državnega proračuna.

Dunaj, 11. marca. Na povabilo poslanca Kaftana se vrši danes popoldne pogovor poslancev, ki se zanimajo za poddržavljenje železnic.

Dunaj, 11. marca. »Trautenaue Wochenblatt« prinaša zopet celo vrsto napadov na Wolfa in razkrinkuje razne podrobnosti iz Wolfovega intimnega zakonskega življenja.

Zagreb, 11. marca. Hrvaška opozicija priredi prihodnjo nedeljo v »Sokolovi« dvorani velik protestni shod proti vojni predlogi.

Budimpešta, 11. marca. Danes se vrši dvoboj mej grofom Zichy in poslanecem Vessy. Poslanec Rakovski je štel minute. Zichy, ki je star 60 let in ne sliši, ga ni slišal in ni streljal. Poslanec Vessy je streljal v zrak.

Rim, 11. marca. Na progi Rim-Neapol je predsinočnjim mej postajama Roccasecca in Isoletta skočil s tira tovorni vlak. Razbitih je bilo več vozov, trije železniški uslužbenci ubiti, več ranjenih. Promet je bil vsled tega včeraj pretrgan in 200 romarjev, mej temi več naših, ki so že zasedli določeni vlak v Neapol, je moralo čakati celo noč.

Rim, 11. marca. Dohod ruskega carja je preložen na jesen.

Carigrad, 11. marca. Napad na orientalni ekspresni vlak je bil politično narave. Na železniški progi so v daljavi 100 metrov dobili 6 dinamičnih zavirkov. Dež je prst nad zavitki odplavil, vsled česar so pazniki zasledili napad. Vstaši so mislili, da bodo v vlaku člani komisije za reforme.

Umrli so:

9. marca. Ivan Mavrič, duhovnik v p., 55 let, se je v Tivolju ustrelil.
10. marca. Danijel Bastaja, c. in kr. major v p., 60 let, Sv. Petra cesta 20, se je ustrelil

V bolnišnici:

4. marca. Fe do Rak, hlapec, 24 let, jetika. — Ivan M. saig, delavec, 34 let, Emphysema pulm. Paralysis cordis. — Peter Milek, umir. odgonski sprevednik, 85 let, Dementia et Marasmus senilis.
5. marca. Fran Friškovec, gostac, 75 let, Marasmus senilis. Pneumonia. — Ivan Cajhen, posestnikov sin, 20 let, Ostitis chron. Sepsis acuta. — Josip Kovač, hlapec, 41 let, jetika.
6. marca. Magdalena Wolf, dnobarica, 60 let, Melano carcinosarcoma (Sarcomatosis).
7. marca. Marija Umek, dnobarica, 51 let, Vitium cordis. Hydrops univ. — Marija Lešnjak, gostija, 66 let, Insuffientia cordis. Decubitus.
8. marca. Mihael Ferlic, gostac, 85 let, ostarelost. — Josip Kuper, kamnosek, 50 let, Bronchitis chron. Emphys. pulm.
9. marca. Alojzija Eric, dimnikarjeva žena, 24 let, jetika. — Fran Kovša, dimnikar, 45 let, jetika. — Josip Gnidovec, delavec, 53 let, Pneumonia

Zahvala.

322 1-1

Delavstvo tovarne gospoda Max Samassa se tem potom najiskrenejše zahvaljuje svojemu blagemu prejšnjemu gospodarju blagorodnemu gospodu **Albertu Samassa**, ki je povodom svojega 70 letnega rojstnega dne daroval v podporo trdnih delavskih invalidov, vdov in sirot velikodušno 10.000 kron in s tem pokazal, kako toplo mu bije srce za delavce. Naj blagovolji velespoštovani gospod **Albert Samassa** sprejeti najtoplejšo zahvalo ter tudi izraz udanosti.

Spominjajte se ljudskega sklada.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 746,0 mm

Dna	Čas opazovanja	Stanje barometra, v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi.	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
10.	7. j.	736,3	2,2	sl. zah.	m. obl.	0,0
11.	7. j.	737,3	-0,5	sr. svzh.	jasno	0,0
	2. j.	737,3	8,2	sl. jug.	del. obl.	

Srednja večerajšnja temperatura 2,9° normale, 2,7°

Dunajska borza

dné 11. marca.

Skupni državni dolg v notah	100,55
Skupni državni dolg v srebru	100,55
Avstrijska zlata renta 4%	121,25
Avstrijska krona renta 4%	101,10
Ogerska zlata renta 4%	121,15
Ogerska krona renta 4%	99,60
Avstro-ogerske bančne delnice 600 gld.	15,87
Kreditne delnice, 160 gld.	684,50
London vista	240,32 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117,15
20 mark	23,43
20 frankov (napoleonidor)	19,10
Italijanski bankovci	95,45
C. kr. cekini	11,10

Zitne cene

dné 11. marca 1903.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za pomlad	K 7,67	do 7,68
Rž za pomlad	" 7,44	" 7,45
Koruza za maj - junij 1903	"	"
Oves za pomlad	6,36	6,37

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za april	K 7,66	do 7,67
Pšenica za maj	" 7,52	7,54
Pšenica za oktober	" 7,52	7,54
Rž za april	" 6,76	6,77
Oves za april	" 6,08	6,09
Koruza za maj (1903)	" 6,15	6,16
Koruza za julij	" 6,22	6,23

(Efektiv.)

Dunajski trg

Pšenica baaška	K 8,15	do 8,75
" južne železnice	" 7,65	8,05
Rž	" 6,95	7,20
Ječmen	" 6,40	7,40
" ob Tisi	" 6,40	7,75
Koruza ogrska	" 6,60	7,--
Činkvant	" 7,10	7,40
Oves srednji	" 6,45	6,65
Fižol	" 7,--	14,--

Emajlirani in porcelanasti higijenični pljuvalniki

natančno po predpisu

v največji izberi

se dobivajo najcenejše pri tvrdki

FRAN KOLLMANN

trgovec s steklenino in s porcelanom
v Ljubljani, Mestni trg.

263 12-3

316 6-2 120 centov
dobrega sena

je na prodaj.

Več se izve pri lastniku **Jakobu Novaku** na **Jesenicah št. 8** (G. rensko).

7 stavbenih parcel

na Poljanah blizu bodočega novega gimnazijskega poslopja in jezuitskega kolegija in v. Cirila in Metodija ceste je po ceni na prodaj.

317 3-1

Več in natančneje pri c. kr. notarju **dr. Franu Voku** Miklošičeva cesta 24.

Otvoritev 14. dné t. m.

Pripoveduje se, da bode nova glavna prodajalna na Mestnem trgu št. 5

angleškega skladišča oblek

najelegantnejša in največja v tej stroki

Za pomladno sezono dospeli so najnovejši in najmodernejši izdelki

konfekcija za dame in deklice
obleke za gospode in dečke

Posebni oddelek za naročila po meri; največja izbira najfinejšega blaga; obleke za preč. duhovščino, vsakovrstno blago za razne uniforme izvrše se natančno in trpežno najtočneje.

Velespoštovanjem

306 3-2

O. Bernatović v Ljubljani.

Naznanilo.

Kdor hoče poceni in dobro blago, naj naroči moj novi veliki cenik, kateri je gratis. Posebno priporočam novosti v stenskih urah z novim stolpovim bitjem.

Vsa popravila točno in ceno, umetna delavnica v I. nadstropju. Za obilni obisk se najtopleje priporoča

Fran Čuden

urarski trgovec in posestnik v Ljubljani.

exportna tvrdka na debelo in na drobno, član švicarskih tovarn Union, založnik c. kr. drž. dolenskih železnic.

Šivalni stroji, posebno za domačo rabo

256 3

prav poceni.

VABILO

na

V. redni občni zbor

I. del. konsumn. društva na Jesenicah
registr. zadruga z omejeno zavezo.

koji se vrši

v nedeljo, dné 29. marca 1903

ob 3. uri popoldne

v gostilni g. Helene Vilmar na Savi.

Dnevni red:

1. Pozdrav načelnika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Potrjenje računa za leto 1902.
5. Volitev treh odbornikov.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi vse zadružnike

321 1-1

Načelnstvo.

Opomba. V slučaju, da bi zgoraj sklicani občni zbor ob določeni uri ne bil sklepčen, vrši se bode ob 4. uri isti dan, na istem prostoru, z istim dnevnim redom drugi občni zbor, koji bode sklepčen brez oziara na število udeležencev.

VABILO

na

IV. redni občni zbor

„Kmetijskega društva v Sodražici,

reg. zadruga z omejeno zavezo

kateri se bo vrši

v sredo, dné 25. marca t. l.

ob pol 4. uri popoldne

v društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje letnega računa za l. 1902.
4. Volitev treh članov načelnstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Razni nasveti in predlogi.
7. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

320 1-1

Načelnstvo.

VABILO

Ker deveti redni občni zbor okrajne posojilnice v Radečah registrirane zadruga z neomejeno zavezo dné 1. marca 1. 1903. ni bil sklepčen vsled premale udeležbe udov, bode se vrši

v nedeljo, dne 22. marca l. 1903

ob 3. uri popoldne

v dvorani Narodnega doma v Radečah

izvanredni občni zbor

pri katerem se bode sklepalo pri vsakem številu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnstva
2. Poročilo računskih preglednikov.
3. Potrjenje računa za leto 1902.
4. Volitev načelnstva.
5. Volitev računskih preglednikov.
6. Sprememba pravil.
7. Slučajnosti.

319 1-1

Načelnstvo.

Lak za šolske table, non plus goči tako lahko pisanje, kakor na škrlj. Dobiva se pri tvrdki **BRATAEBERL** v Ljubljani, Francišanske ulice. 524 21 11-7

Vnanja naročila proti povzetju.

Štedilno milo z znamko „jalen“

je izredno dobre kakovosti, je jako izdatno in zajamčeno čisto.

62 25-8

Naprodaj je po vseh boljših prodajalnicah tacega blaga.

Paziti je na gorenjo varstveno znamko.

